

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Digitaaliset työkalut kiertotaloudessa

Materiaalitori sekä uusi jäte- ja
tuotetietojärjestelmä

15.11.2019
Jenni Lehtonen, YM
Riikka Kinnunen, Winto

Materiaalitori

Materiaalit kiertoon!

Materiaalitori on kohtauspaikka jätteiden ja sivuvirtojen tuottajille ja hyödyntäjille.
Ilmoita materiaaleista ja palveluista maksuttomasti!

Materiaalitori on päivitetty maanantaina 12. elokuuta, uutena toimintona TSV-sopimuksen tekeminen

Materiaalitori on päivitetty uuteen versioon ja nyt palvelussa on kokonaisuutena TSV-sopimuksen eli kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun mahdollistavan sopimusten tekeminen ja sen hallinnointiin liittyvät toiminnot.

Jätelaitokset voivat nyt määrittää omassa tiedoissaan (Oma sivu -osio) että ottavat vastaan pyyntöjä materiaalitorin kautta. TSV-pyyntöjä voi tehdä vain tällaisille jätelaitoksille.

Palautetta on edelleen tullut mukavasti ja niitä on huomioitu kehitystyössä. Otamme edelleen mielellämme vastaan palautetta tällä palautelomakkeella.

Asiakastuki on palannut kesälaitumilta normaaleihin palveluajankohiin, katso yhteystiedot ja kellonajat sivun vasemmasta alareunasta.

Kiitos pilottikäyttäjille tähänastisesta ja kiertotaloudellista syksyä kaikille käyttäjillemme!

Uusimmat ilmoitukset

Esityt materiaalit (11)

Hyötyjakeita

Paperi
Kajaanin Jäteauto Oy | Vanhenee 20.9.2019

Muovi / Testi

Muovi
Vanhenee 26.9.2019

Puhtaiden maa-ainesten ja purkubetonien välitys

Maa-ainekset
Maapörssi Oy | Vanhenee 31.1.2020

Tarjotut materiaalit (19)

Kaiken näköistä testi

Lasi | Jatkuva tuotanto
Vanhenee 27.9.2019

Betoni/ Testi

Betoni | Jatkuva tuotanto
Vanhenee 27.9.2019

Voimalaitostuhkaa

Tuhka | Jatkuva tuotanto
Vaskiluodon Voima Oy | Vanhenee 10.3.2020

Tarjotut palvelut (14)

Jätehuoltoa sekä jätteiden käsitellyt ja kompostointi ja kuljetus palvelut

Kuljetus ja käsittely | Kierrätys
JPS-Kuljetus Oy | Vanhenee 31.12.2019

Puhtaiden ylijäämämaa-aineksen ja purkubetonien kierrätyksen asiantuntijapalvelut...

Asiantuntijapalvelu
Maapörssi Oy | Vanhenee 31.1.2020

Kiertotalousvaatimusten asiantuntijapalvelut

Asiantuntijapalvelu
logscale oy | Vanhenee 12.11.2019

- Digitaalinen alusta, jossa voi ilmoittaa ja etsiä tarjolla olevia ja tarvittavia jätteitä, sivuvirtoja sekä näihin liittyviä palveluja
- Kierrätysmateriaalien tuottajien ja hyödyntäjien kohtaamispaikka
- Tavoitteet
  - Kiertotalouden edistäminen
  - Läpinäkyvyyden lisääminen kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun (TSV-palvelun) käyttöön

Materiaalitori

- Yrityksille ja julkisille organisaatioille
- Maksuton
- Kielet: suomi ja tulossa ruotsi
- Avattu huhtikuussa 2019
- Palvelun tarjoaa ympäristöministeriö ja sitä ylläpitää valtionyhtiö Motiva Oy
- Tällä hetkellä palvelussa on 128 rekisteröitynyttä yritystä/organisaatiota
  - Tarjolla mm. maa-aineksia, tuhkaa, tekstiilejä, teräsputkia, betonimursketta
  - Etsitään mm. maa-aineksia, muovia, tekstiilejä, SER:iä
  - Jätehuoltopalveluja
  - Kiertotalouden asiantuntijapalveluja

The screenshot shows the homepage of Materiaalitori. At the top, there's a navigation bar with 'Materiaalitori' and a search bar. Below that, a large banner reads 'Materiaalit kiertoon!' with a sub-headline 'Materiaalitori on päivitetty maanantaina 12. elokuuta, uutena toimintona TSV-sopimuksen tekeminen'. The main content area is divided into sections: 'Uusimmat ilmoitukset' (Latest announcements) with three columns of listings for materials and services; 'Vauhtia kiertotalouteen' (Momentum in circular economy); 'Läpinäkyvyyttä kunnan teollisjäljen jätehuoltopalveluun (TSV)' (Transparency in municipal industrial waste management); 'Piilottikäyttöä aloiki' (Pilot use started); 'Kysymyksiä ja vastauksia - FAQ'; 'Ohjeet - näin käytät Materiaalitoria'; 'Rekisteröidy ja aloita Materiaalitorin käyttö heti'; and 'Materiaalitorissa nyt' (Currently in Materiaalitori) with statistics: 101 REGISTERED COMPANIES, 38 BUSINESSES, and 92 COMPANIES/ORGANIZATIONS. At the bottom, there's a 'Yhteystiedot ja hak' (Contact and search) section with phone numbers, a 'Tietoa palvelusta' (About the service) section, and a 'Palvelun tuottaja' (Service provider) section listing Motiva Oy.

Jätelaki muuttuu 1.1.2020

- Kunnan toissijaiseen jätehuoltopalveluun (TSV) liittyvät menettelyt täsmentyvät vuoden 2020 alussa voimaantulevan jätelain muutoksen (438/2019) myötä
- Jo nykyisin kunta on velvollinen järjestämään toissijaisesti sellaisen jätteen jätehuollon, joka ei kuulu kunnan ensisijaiselle vastuulle silloin, kun:
  - jätteen haltija tätä pyytää yksityisen palvelutarjonnan puutteen vuoksi ja
  - jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä
  - Palveluntarjonnan selvittämiseen ei ole kuitenkaan ollut läpinäkyvää välinettä, joten idea Materiaalitorista syntyi
- Lainmuutos pähkinänkuoressa: jätteen haltijan tulee ensin etsiä tarvitsemaansa jätehuoltopalvelua Materiaalitorista yksityisiltä markkinoilta ja jos kohtuullista palvelua ei löydy, voi palvelua pyytää kunnalta TSV-palveluna
- Hankintayksiköt lain piiriin vuoden 2021 alussa

Jäte- ja tuotetietojärjestelmä

- Tavoitteena kehittää jäte- ja tuotetiedon raportointiin ja seuraamiseen käytettäviä tietojärjestelmiä ja perustaa tarvittaessa uusi ja varsinainen jäte- ja tuotetietojärjestelmä
  - Osana uutta järjestelmää on tarkoitus sähköistää jätteiden siirtoasiakirjat
- Taustalla direktiiveistä (jätealan direktiivit, SUP) tulevat uudet vaatimukset jäte- ja tuotetiedon raportointiin ja toisaalta jo pitkään tunnistetut puutteet tiedoissa, niiden laadussa ja saatavuudessa
- Meneillään selvitys, jossa
  - Kerätään yhteen jäte- ja tuotetiedon tietojärjestelmiin liittyvät kehittämistarpeet
  - Tarkastellaan joidenkin EU-maiden tietojärjestelmiä
  - Kuvataan tarvittavat tietojärjestelmäratkaisut tarpeisiin vastaamiseksi
- Tarvittavaa tietojärjestelmä uudistusta aletaan toteuttaa vaiheittain ensi vuonna

Siirtoasiakirjarekisteri

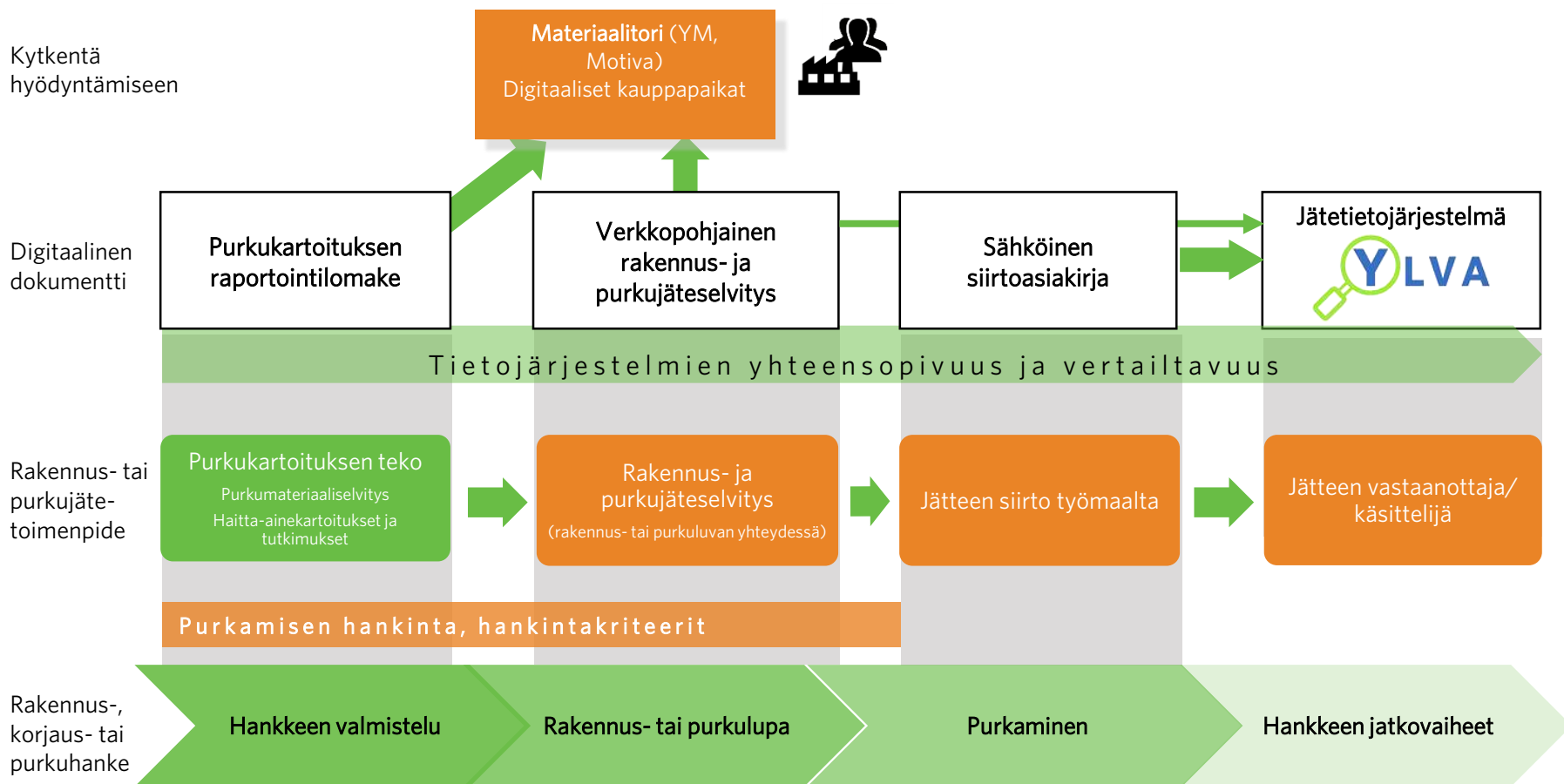
- Tavoitteena on siirtyä sähköisiin siirtoasiakirjoihin Suomen sisällä tapahtuvissa jätekuljetuksissa ja kerätä asiakirjoihin kertyvä jätetieto viranomaisrekisteriin
  - Sähköisiä siirtoasiakirjoja käytössä jo paljon
- Siirtoasiakirja laaditaan
  - vaarallisesta jätteestä
  - rakennus- ja purkujätteestä (pl. pilaantumaton maa-aines)
  - pilaantuneesta maa-aineksesta
  - sako- ja umpikaivolietteestä
  - hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteestä
  - uutena POP-jätteestä
- Taustalla jätedirektiivin muutos, joka edellyttää vaarallisen jätteen seuraamista nykyistä tarkemmin
- Rekisterin on tarkoitus olla käytössä vuoden 2021 alusta alkaen, jolloin tiedonsiirto ainakin vaarallisesta jätteestä alkaisi

Digitaalisuus rakentamisen kiertotaloudessa

Ympäristöministeriö

15.11.2019

Digitaalinen tieto edistämään rakennus- ja purkujätteen hyödyntämistä ja seuranta

Materiaalitorin käyttö rakentamisen ja purkamisen materiaaleille

- Materiaalitoria on käytettävä vuoden 2020 alusta alkaen, jos tarvitsee esimerkiksi kuljetus- tai käsittelypalvelua kunnan jätelaitokselta vuodessa yli 2000 euron arvosta
  - Esimerkiksi HSY:n Sortti-asemat ovat julkista palvelua, joka edellyttää Materiaalitorin käyttöä
  - Arvo on yrityskohtainen, ei kohdekohtainen
  - Julkisia jätteen haltijoita eli hankintayksiköitä velvollisuus koskee vuoden 2021 alusta
- Yksityisten toimijoiden väliset sopimukset eivät vaadi Materiaalitorin käyttöä, mutta tuomalla eri materiaalivirrat näkyviksi yhteen paikkaan, niille voi syntyä uusia hyödyntämistapoja
  - Mahdollistetaan uuden liiketoiminnan syntyminen
  - Edistetään purkukohteiden materiaalien kiertotaloutta
  - Myös muut materiaalit kuin jätteet mahdollista tuoda järjestelmään
    - tuotteen uudelleenkäyttö sellaisenaan, korjattuna tai vain hieman muunneltuna, EoW, sivuvirrat

Materiaalitorin jatkokehityksen kysymyksiä

- Kuka tekee purkukartoituksen raportointilomakkeen ja kuka siirtää tiedot Materiaalitoriin?
- Mitkä materiaalit siirretään Materiaalitoriin? Kaikki vai erityisesti uudelleenkäytön tai uusiokäytön kannalta kiinnostavat?
- Millä edellytyksillä tiedon siirto olisi automatisoitavissa?
- Missä vaiheessa ja millä tarkkuudella tieto on kerättävä, että syntyy tietosilta potentiaalisille hyödyntäjille?
- Mikä tieto on oleellista Materiaalitorin ilmoituslomakkeella?
- Kuka vastaa rakennusosien irrottamisesta ja toimittamisesta purkukohteesta hyödyntäjälle?
- Materiaalitoriin tuotavien rakennusosien myynnin ohjeistukset julkisella sektorilla – myytävien tuotteiden ja materiaalien luovuttamisen salliminen markkinoilla toimivalle taholle

Jätetietojärjestelmän mahdollisuudet rakennus- ja purkumateriaalien kohdalla

YLVA

Jätehuolto-
rekisteri

TURRE

Jätesiiro-
rekisteri

Kuntien
rekisterit jätteen
kuljetuksista

Toiminnan-
harjoittajien
vaakajärjestelmät

Muut
kuljettajien ja
käsittelijöiden
järjestelmät

- Jätetiedon jäljitettävyyden parantaminen
- Jätetiedon luotettavuuden ja laadun kehittäminen
- Raportoinnin helpottaminen – kukin tieto kerättäisiin vain kerran
- Tiedonsaannin parantaminen

Sähköinen siirtoasiakirja

Rakennus- ja purkujäteselvitys
Pysyvän rakennustunnuksen käyttö tunnisteena

Sähköisen siirtoasiakirjan käyttö

- Tietojen automaattinen siirtyminen sähköisistä siirtoasiakirjoista jätetietojärjestelmään mahdollistaisi
  1. tarvittavat tiedot rakennus- ja purkujätteen tilastointiin
  2. tarvittavat tiedot jätedirektiivin ja jätelain velvoittamiin raportointeihin
  3. vuosittaisen yhteenvedon jätteen tuottajalle / kuljettajalle / kerääjälle / välittäjälle / käsittelijälle
  4. toteumatiedon rakennus- ja purkujätteselvitykseen
  5. arvio- ja toteumatiedon valvonnan apuvälineeksi
- Vaikka vastuu toteumatiedosta on tilaajalla, tieto siirtyisi automaattisesti – edellyttäisi kuitenkin tiedon tarkistamista

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!

Lisätietoa jenni.lehtonen@ym.fi
riikka.kinnunen@winto.fi